

МАШИНОЗНАВСТВО ТА АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

УДК 621.313

**ОСОБЛИВОСТІ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ
ЗА МАРШРУТОМ УКРАЇНА-ІТАЛІЯ- УКРАЇНА**

Н. В. Бардіна

студентка 4 курсу, група ТТАТ-42, навчально-науковий механічний інститут
Науковий керівник – ст. викладач М. В. Пікула

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м.Рівне, Україна*

Стаття висвітлює специфіку організації вантажних перевезень на автомобільному транспорті за маршрутом Україна–Італія–Україна в розрізі правового регулювання місцевих, національних та міжнародних нормативно-правових актів, угод та законів.

Ключові слова: міжнародні перевезення, Італія, автомобільний транспорт, правове регулювання.

Статья освещает специфику организации грузовых перевозок на автомобильном транспорте по маршруту Украина–Италия–Украина в разрезе правового регулирования местных, национальных и международных нормативно-правовых актов, соглашений и законов.

Ключевые слова: международные перевозки, Италия, автомобильный транспорт, правовое регулирование.

This article highlights the specificity of transportation in road transport route Ukraine–Italy–Ukraine in the context of regulation of local, national and international legal acts, agreements and laws.

Keywords: international transportation, Italy, road transport, legal regulation.

Автомобільні транспортні перевезення виконують надзвичайно важливу функцію в економіці країни, в тому числі – і міжнародні. Основними напрямками товарообороту для України є країни СНД та Євросоюзу. Серед країн Євросоюзу найбільшу питому вагу у зовнішньоекономічній торгівлі займають Німеччина (21% від всього імпортованого товару з країн ЄС), Польща (12,8%) та Італія (6,06%). Тому при інтенсивній товарній взаємодії України з рештою партнерів, постає необхідність організації міжнародних перевезень.

Найбільш оптимальний за рядом зважених параметрів ефективності процесу товарообороту є автомобільний транспорт. Правове регулювання автомобільних перевезень здійснюється на основі низки міжнародних договорів та конвенцій. Так, умови договору міжнародного автомобільного перевезення вантажів між європейськими державами визначає Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів (інакше: КДПВ або CMR). Вона була підписана у Женеві 19 травня 1956 р., набула чинності 2 липня 1961 р., а сьогодні діє у редакції від 5 липня 1978 р. В певній нормі і статті цієї Конвенції стали еталоном для норм Конвенції про шляховий рух від 19 вересня 1949 р. Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів була прийнята з метою уніфікації умов, що регулюють міжнародне перевезення вантажів автомобільним транспортом, зокрема щодо документів, які застосовують для перевезення, а також регулює відповідальність перевізника.

Відповідно до вищезгаданої Конвенції, для здійснення перевезення автомобільним транспортом необхідно укласти єдиний договір, навіть у випадку його виконання декількома перевізниками. Наступні перевізники мають право укласти угоди між собою. Але умови

цих угод не повинні відрізнятися і суперечити положенням єдиного договору та умовам, вказаним в Конвенції, інакше вони вважатимуться недійсними.

Для регулювання міжнародних автомобільних перевезень в Україні використовують такі нормативні акти:

- Європейська угода, що доповнює Віденську конвенцію про шляховий рух 1968 р., схвалена Україною 16 грудня 1974 р., чинна з 7 червня 1979 р.;
- Європейська угода, що доповнює Віденську конвенцію про дорожні знаки і сигнали 1968 р., схвалена Україною 16 грудня 1974 р., чинна з 3 серпня 1979 р.;
- Європейська угода про міжнародні автомагістралі від 15 листопада 1975 р., схвалена Україною 9 листопада 1982 р., чинна для України з 29 березня 1983 р.;
- Протокол про розмітку доріг від 1 березня 1973 р. до Європейської угоди, що доповнює Конвенцію про дорожні знаки і сигнали 1968 р., схвалений Україною 15 березня 1984 р., чинний з 9 травня 1985 р.

Законодавство України регулює питання спрощеного перетину автомобільним транспортом митних кордонів для деяких країн. Це, зокрема, регулюється «Положенням про порядок допущення дорожніх транспортних засобів до перевезень вантажів під митними печатками і пломбами із застосуванням книжки МДП» та «Інструкцією про порядок митного оформлення книжки МДП на товари й інші предмети, котрі перевозяться між митницями з дотриманням процедури МДП», затверджені наказами Державного митного комітету України від 6 березня 1995 р. Зазначені документи розроблені відповідно до норм Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП 1975 р.

Автомобільні перевезення в напрямку Італії мають певні особливості в порівнянні з перевезеннями в інші країни Євросоюзу - перевізники та екіпажі транспортних засобів, які безпосередньо виконують перевезення, зобов'язані дотримуватися відповідних правил дорожнього руху та умов перевезень, що діють на території Італії.

Розглянемо національні норми правил дорожнього руху. Дороги Італії, незважаючи на складний рельєф країни, відповідають всім міжнародним стандартам і організація руху добре організована. Країна насичена автомобільними шляхами і транспортними засобами (ТЗ), адже в ній понад 90% вантажів перевозять автомобілями. Залізничний транспорт, в основному, призначений для пасажирських перевезень. Тому залізничні перевезення вантажів – радше виключення, аніж правило.

Правила дорожнього руху в Італії передбачають такі обмеження швидкості для автомобіля з причепом: в населеному пункті - 50 км/год, за його межами на автомобільній дорозі - 70 км/год; на автомагістралі - 80 км/год. Допускається відхилення від вищевказаних показників на 5% на користь порушника. Контроль швидкості здійснюють італійська поліція Карабінерів і Дорожня поліція. Широко використовують систему «Tutor», яка реєструє швидкість на момент в'їзду і виїзду з платних магістралей

Ще однією суттєвою особливістю організації руху територією Італії є обмеження по графіку руху для автотранспорту. Вантажним автотранспортним засобам з дозволеною повною масою понад 7,5 тон забороняється рух по території Італії:

- щонеділі в січні, лютому, березні, квітні, жовтні, листопаді та грудні - з 8.00 до 22.00;
- по неділях в травні, червні, липні, серпні та вересні - з 7.00 до 24.00;
- в святкові дні, визначені урядом Італії.

Заборонено і рух ТЗ, що перевозять небезпечні вантажі, у вихідні дні з 1 червня до 23 вересня з 18.00 в п'ятницю до 24.00 в неділю. При перевезенні великогабаритних та великовагових вантажів необхідно подати заявку до відповідних органів щонайменше за 10 днів до початку транспортного процесу:

- для проїзду по національних дорогах - в організацію Azienda Nazionale Autonoma della Strade (ANAS);
- для проїзду по місцевих дорогах - в адміністрації відповідних провінцій.

Існують обмеження і на перевезення небезпечних вантажів без супроводу на маршрутах з тунелями.

Загальна протяжність доріг становить 815254 км, з них 6700 км – це автомагістралі, за користування якими передбачається стягнення оплати, яку розраховують за декількома факторами, зокрема клас ТЗ і тип ділянки магістралі(рівнинний чи гірський). Власник дороги, безпосередньо сам має право визначати вартість проїзду на його ділянці дороги.

Автобани з'єднують головні та найбільші міста між собою. Основні з них: А1 - Мілан - Неаполь (768 км), А4 - Турін - Трієст (530 км), А7 - Мілан - Генуя (137 км), А11 - Флоренція - Піза (98 км), А12 - Генуя - Рим (486 км), А14 - Болонья - Таранто (732 км), А21 - Турін - Брешія (221 км), А22 - Бренеро - Модена (321 км), А32 - Турін- Бардонека (92 км).

Міжнародне правове регулювання між Італією та Україною у сфері транспорту має специфіку, яка суттєво відрізняється від інших країн Євросоюзу. Головним документом є Угода між урядами України та Італії про взаємне регулювання міжнародних перевезень від 30.03.2000р. Предметом угоди є сприяння в процесі врегулювання взаємних інтересів у сфері перевезень, що виконуються автотранспортом між обома країнами або транзитом через їх території. Так, передбачено, що перевізники, зареєстровані на територіях країн однієї з Договірних Сторін, здійснюють вантажні перевезення як між цими двома країнами, так і транзитом через їх території на підставі дозволів компетентного органу країни, по території якої здійснюються перевезення. Дозвіл (двосторонній або транзитний) дійсний для перевезень до пункту призначення та у зворотному напрямку. Він не може бути переданий іншим особам і надає перевізнику право здійснювати перевезення ТЗ у період, визначений у дозволі (але не більше ніж на один рік).

Італійські дозволи називають ще «дефіцитними», адже квота видачі їх обмежена і регулюється відповідно до комплексних показників - товарооборот, транспортна насиченість, кількість зовнішньоекономічних контрактів між сторонами тощо.

Варто зазначити, що найбільш оптимальний маршрут Україна-Італія-Україна пролягає через Угорщину та Словенію. Перевезення територією Угорщини також має свої особливості та складності, обумовлені дефіцитом дозволів. Тому при плануванні перевезення, потрібно отримати крім звання митного перевізника, інші дозволи для пересування ТЗ по запланованих країнах.

Дозволи для вантажних перевезень класифікують відповідно до кількості використань на одноразові та багаторазові. Останні ще мають назву дозволи ЄКМТ(Європейська Конференція Міністрів Транспорту), які дозволяють здійснювати перевезення по країнах-членах ЄКМТ. Однак для країн, які обмежують квоти дозволів (Італія, Австрія, Угорщина, Греція та Росія), потрібна особлива відмітка в дозволі ЄКМТ.

Тому при видачі дозволу перевізнику надається спеціальний бланк-ліцензія, в якому вже вписані всі країни, рух по яким безперечно дозволений. Як правило, це так звані «недефіцитні» країни, однак поряд проставляється штамп про заборону проїзду територією «дефіцитних». Якщо перевізнику надають дозвіл для здійснення перевезень в країнах, де квота не обмежена, такий штамп не проставляється.

Договірні сторони дозволяють в'їзд на територію своєї країни ТЗ, зареєстрованим на території іншої договірної сторони, із звільненням від митного оформлення тимчасового ввезення транспортного засобу - якщо вони будуть реекспортовані. Водій та інші члени екіпажу ТЗ можуть тимчасово імпортувати із звільненням від митних зборів особисті речі, необхідні для їх потреб і нормальних умов подорожі, у розмірі, пропорційному тривалості їх перебування на території іншої країни - за умови, що вони не будуть передані іншим особам. Звільняються від митних зборів запаси їжі та незначна кількість тютюну, сигарет, призначених для особистого користування, відповідно до митних норм, діючих на території країни. Від митних зборів звільняється паливо, що знаходиться у законно встановлених виробником паливних баках ТЗ, а також запчастини, призначені для його ремонту.

Українськими органами, які регулюють вищезгадані міжнародні перевезення, є міністерство інфраструктури та державний департамент автомобільного транспорту. А в Італії аналогічними структурами є міністерство транспорту і навігації та генеральна дирекція цивільного транспорту і концесійних перевезень.